

**Projekty systemowe Ministerstwa Sprawiedliwości
w ramach Priorytetu I *Zatrudnienie i integracja społeczna*
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL)**

Ministerstwo Sprawiedliwości, jako jeden z beneficjentów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Priorytetu I zgłosiło m.in. projekty dotyczące Ogólnopolskich programów integracji i aktywizacji zawodowej skierowanych m.in. do osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, w tym do kadry kluczowej zakładów dla nieletnich. Alokacja Ministerstwa Sprawiedliwości wynosi 30 mln euro. Aktualnie zgłoszone projekty wykorzystują przyznaną alokację w ok. 75 %. W kolejnych latach planowane jest zgłoszenie dalszych projektów systemowych w tym w 2009 roku projekt „Poprawa wizerunku i odbioru społecznego młodzieży z zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich”.

Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji, jako wkład do planu działania na 2008 roku zgłosił 5 następujących projektów:

Projekt I „Kształcenie zawodowe nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich” (projekt wieloletni, 2008-2013).

W ramach tego projektu planowana jest intensyfikacja działań związanych z organizacją przygotowania zawodowego i kursów zawodowych dla nieletnich w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, poprzez modernizację warsztatów szkoleniowych oraz zapewnienie szerokiej i zróżnicowanej oferty kursowej w celu wyrównania dystansu zawodowego dzielącego wychowanków zakładów i schronisk od innych grup społecznych.

Zadania na 2008 rok:

- dokonanie konserwacji i przeprowadzenie remontów istniejących warsztatów szkoleniowych w ok. 30 placówkach,
- zaopatrzenie warsztatów w niezbędne wyposażenie,
- rozpoczęcie szkoleń zawodowych.
- Planowana liczba osób, które wezmą udział w szkoleniach w 2008 r. wynosi 550.

W kolejnych latach realizacji projektu planowana jest:

- kontynuacja szkoleń w warunkach zmodernizowanych i lepiej wyposażonych warsztatów szkoleniowych.

Budżet projektu: ok. 31 702 000 złotych.

Organizowanie kształcenia zawodowego w zakładach i schroniskach stanowi jedną z najskuteczniejszych form resocjalizacji nieletnich. Zdobywanie kwalifikacji teoretycznych i praktycznych w toku przygotowania zawodowego zwiększa szanse na znalezienie zatrudnienia po opuszczeniu zakładu lub schroniska, przyczynia się do aktywizacji zawodowej nieletnich oraz w konsekwencji zwiększa szanse na pełną integrację społeczną po opuszczeniu placówki. Niezbędnym warunkiem nabycia przez nieletnich kwalifikacji zawodowych umożliwiających znalezienie zatrudnienia po opuszczeniu zakładów i schronisk jest zwiększenie i dywersyfikacja oferty zawodowej poprzez, modernizację bazy szkoleniowo-dydaktycznej warsztatów szkolnych. Dlatego też jednym z elementów projektu będzie unowocześnienie istniejących warsztatów oraz stworzenie nowych stanowisk warsztatowych. Zwiększenie oferty szkoleniowej da nieletnim możliwość wyboru rodzaju kształcenia zawodowego lub zdobycia kwalifikacji zawodowych nie tylko w odniesieniu do jednego zawodu.

Rezultaty twarde: przeszkolenie zawodowe w okresie 2008-2013 ok. 4000 osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich (w tym ok. 660 w 2008r.); modernizacja warsztatów szkolnych w ok. 30 placówkach (w 2008 r.); zapewnienie oferty przygotowania zawodowego obejmującej ok. 25 typów kursów (do wykorzystania w zależności od zapotrzebowania zgłoszonego przez daną placówkę).

Rezultaty miękkie: ułatwienie usamodzielniania się i osiągnięcia stabilizacji zawodowej nieletnich opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; umożliwienie nieletniemu zdobycie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych w czasie pobytu i zwiększenie szans na doskonalenie zawodowe po opuszczeniu zakładu poprawczego lub schroniska; zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy i podniesienie poczucia własnej wartości, zdobycie przez nieletnich praktycznych umiejętności potrzebnych w pozyskiwaniu zatrudnienia, podwyższenie skuteczności pracy wychowawczej z nieletnimi.

**Projekt II „Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich”
(projekt wieloletni, 2008-2013).**

W ramach projektu planowane jest organizowanie specjalistycznych kursów i szkoleń, w tym zawodowych, podejmowanie przez kluczowych pracowników zakładów i schronisk studiów uzupełniających lub podyplomowych, związanych z zakresem wykonywanych obowiązków oraz udział w tematycznych konferencjach i sympozjach. Doskonalenie zawodowe będzie odbywać się równoległe w różnych formach, uzależnionych od potrzeb poszczególnych kluczowych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych zakładów oraz schronisk dla nieletnich.

Zadania na 2008 rok: podniesienie kwalifikacji zawodowych w różnych formach kształcenia przez ok. 200 pracowników zakładów i schronisk.

W kolejnych latach: kontynuacja doskonalenia zawodowego kluczowych pracowników.

Budżet projektu: 16.268.700 złotych

Zmieniające się realia życia codziennego oraz rozwój poszczególnych dziedzin nauki (oprócz nauk technicznych także pedagogiczne, socjologiczne itp.) powodują, że kwalifikacje zawodowe kadry pedagogicznej i niepedagogicznej pozostającej w bezpośredniej, stałej styczności z nieletnimi wymagają ciągłego doskonalenia i uzupełniania. Dokonać się to może poprzez organizowanie specjalistycznych kursów, szkoleń, w tym szkoleń modułowych, doradztwa, studiów uzupełniających, studiów podyplomowych oraz wizyt studyjnych. Ponadto praca z nieletnimi umieszczonymi w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich wymaga wyższych niż przeciętne umiejętności pedagogicznych i dydaktycznych. Wykorzystywanie najnowszych osiągnięć nauki do pracy z nieletnimi przyczyni się do osiągnięcia podstawowych celów pobytu nieletnich w zakładach i schroniskach – wychowania ich, wskazania właściwych wzorców zachowań, przygotowania do życia po opuszczeniu placówki (integracja zawodowa i społeczna), oraz zmniejszenia dystansu do innych grup społecznych. Odpowiednie przygotowanie kadry zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, tak pedagogicznej, jak i niepedagogicznej, stanowi niezbędny warunek sprostania wskazanym wyżej zadaniom.

Rezultaty twarde: udział ok. 90% kluczowych pracowników zakładów i schronisk w formach doskonalenia zawodowego w okresie 2008-2013 (w tym w roku 2008: 200 osób).

Rezultaty miękkie: podniesienie kwalifikacji zawodowych i umiejętności pedagogicznych pracowników zakładów i schronisk, pozyskanie przez kadre umiejętności przekazywania nieletnim wiedzy na temat zasad panujących na rynku pracy oraz profesjonalnego wspierania ich w wyborze zawodu oraz pozyskiwania ofert pracy.

Projekt III „Przygotowywanie osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich do kontaktów z instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej” (projekt jednoroczny, 2008)

W ramach tego projektu planowane jest w 2008r. organizowanie spotkań nieletnich z przedstawicielami instytucji rynku pracy i pomocy społecznej oraz organizowanie szkoleń umożliwiających pozyskanie umiejętności niezbędnych do kontaktów z instytucjami rynku pracy, pomocy społecznej, pracodawcami oraz urzędami administracji publicznej i samorządowej, w tym m.in. kursy pisania życiorysów, wypełniania formularzy, wniosków, pisanie pism urzędowych, treningi w zakresie zachowania się w czasie rozmów kwalifikacyjnych i sposobów współdziałania w grupach pracowniczych.

Realizacja projektu pozwoli na nabycie przez wychowanków ww. placówek umiejętności pozwalających na aktywne poszukiwanie pracy poprzez korzystanie z usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i pomocy społecznej oraz upowszechnienie informacji dotyczących dostępnych form wsparcia (m.in. doradztwo, pomoc w poszukiwaniu pracy, możliwość kontynuowania nauki, w tym nauki zawodu). Nabycie konkretnych umiejętności oraz zapoznanie nieletnich z aktualnymi wymogami rynku pracy, dokonywane przez instytucje, które dysponują najbardziej aktualnymi danymi w tym przedmiocie, ułatwią usamodzielnienie się wychowanków zakładów i schronisk. Projekty przyczynią się również do pozyskania przez ww. instytucje wiedzy na temat specyficznych potrzeb i problemów nieletnich opuszczających zakłady poprawcze i schroniska.

Rezultaty twarde: 90 % osób przebywających w zakładach poprawczych przeszkolonych z zakresu form wsparcia udzielanych przez instytucje rynku pracy i pomocy społecznej oraz przygotowywania życiorysów, podań, wniosków, wypełniania formularzy i

przygotowywania innych pism urzędowych; 70% osób przebywających w schroniskach przeszkolonych z zakresu form wsparcia udzielanych przez instytucje rynku pracy i pomocy społecznej oraz przygotowywania życiorysów, podań, wniosków, wypełniania formularzy i przygotowywania innych pism urzędowych;

Rezultaty miękkie: ułatwienie usamodzielniania się i osiągnięcia stabilizacji zawodowej osób opuszczających zakłady i schroniska; nabycie przez nich umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, nabycie przez nieletnich swobody w kontaktach z instytucjami rynku pracy, instytucjami pomocy społecznej i partnerami społeczno-gospodarczymi.

Budżet projektu: 750.000 złotych.

Projekt IV „Rozwój kompetencji społecznych osób przygotowujących się do opuszczenia zakładów poprawczych” (projekt wieloletni, 2008-2013).

W ramach projektu planowane jest utworzenie i utrzymanie 13 hosteli dla nieletnich opuszczających zakłady poprawcze, w tym 2 w roku 2008. Każdy z hosteli przeznaczony będzie dla 6-20 osób. W hostelu zatrudnionych będzie 4-6 pracowników (w tym 2-3 pedagogicznych). W trakcie pobytu w hostelu nieletni, pod opieką pracowników, będą uczyć się samodzielności, odpowiedzialności, oszczędności, gospodarowania czasem i posiadanymi środkami finansowymi, rozwiązywania problemów, planowania – tj. umiejętności koniecznych do prowadzenia samodzielnego życia i prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie po opuszczeniu placówki. W kolejnych latach planowane jest utworzenie 11 hosteli – 2-3 placówek na rok.

Zadania na 2008 rok:

- utworzenie i utrzymanie dwóch hosteli.

Zadania w kolejnych latach:

- utworzenie 11 hosteli,
- utrzymanie wszystkich utworzonych hosteli,
- udział nieletnich z hosteli w doradztwie zawodowym i kursach zawodowych,
- udział nieletnich w różnego typu imprezach integracyjnych,
- objęcie nieletnich opieką psychologiczną, udział w terapiach indywidualnych i grupowych, uzyskanie pisemnych diagnoz osobowościowych.

Budżet projektu: 28.850.000 złotych.

Celem projektu jest integracja społeczna osób opuszczających zakłady poprawcze poprzez umieszczenie ich w hostelach. Hostel stanowi formę pośrednią między życiem w warunkach izolacji i dyscypliny, charakterystycznych dla zakładów poprawczych, a funkcjonowaniem w rzeczywistych warunkach społecznych. Proces usamodzielniania nieletnich nie powinien jedynie przebiegać w warunkach dyscypliny obowiązujących w zakładach poprawczych, które zwalniają z odpowiedzialności oraz wyręczają z konieczności samodzielnego rozwiązywania trudnych życiowych sytuacji. W hostelach nieletni mieszkają, uczą się, gospodarują samodzielnie czasem, podejmują naukę lub/i zatrudnienie, co umożliwia im bezpieczne przejście z warunków instytucjonalnych do warunków samodzielności i zwiększa szanse na powodzenie procesu resocjalizacji i efektywną integrację społeczną i zawodową. Pobyt w hostelu pozwoli więc nieletnim na nabycie niezbędnych kompetencji społecznych oraz umożliwi kontynuację edukacji szkolnej i zawodowej. Nieletni zostaną objęci szeroką ochroną psychologiczną, będą uczestniczyć w wielu imprezach integracyjnych (wyjścia do kina, muzeum, wycieczki jedno i wielodniowe, organizacja spotkań z innymi grupami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, itp.)

Rezultaty twarde: utworzenie i utrzymanie 13 hosteli, w tym 2 hosteli w 2008 r., ukończenie kursów zawodowych przez co najmniej 140 nieletnich, organizacja ok. 190 imprez integracyjnych (1/kwartał/hostel), udział nieletnich w doradztwie zawodowym, udział nieletnich w terapiach psychologicznych.

Rezultaty miękkie: ułatwienie usamodzielniania się i stabilizacji zawodowej osób opuszczających zakłady poprawcze, nabycie umiejętności społecznych przez nieletnich m.in. gospodarowania czasem, oszczędności, planowania, rozwiązywania problemów.

Projekt V „Ogólnopolska konferencja przedstawicieli zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz partnerów społeczno-gospodarczych, poświęcona problematyce przygotowania osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich do integracji zawodowej i społecznej” (projekt jednoroczny)

W ramach projektu planowana jest organizacja ogólnopolskiej konferencji poświęconej problematyce przygotowania osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich do integracji zawodowej i społecznej. W konferencji udział wezmą przedstawiciele urzędów pracy, instytucji pomocy społecznej, a także firm zajmujących się pośrednictwem pracy,

organizacji wspierających inicjatywy związane z rozpoczynaniem prowadzenia działalności gospodarczej, przedstawiciele pracodawców. W zależności od zainteresowania wskazanych podmiotów taką formą współpracy, projekt będzie mógł być realizowany w latach następnych.

Osoby przebywające w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich stanowią grupę docelową, której przygotowanie do integracji zawodowej i społecznej wymaga nie tylko wzmoczonego wysiłku dydaktycznego i pedagogicznego pracowników tych placówek, lecz również bardziej intensywnej wymiany informacji między zakładami i schroniskami a instytucjami rynku pracy, pomocy społecznej czy partnerami społeczno-gospodarczymi. Większa świadomość potrzeb i problemów tej grupy nieletnich oraz okazja do upowszechnienia informacji i wymiany doświadczeń dotyczących aktualnych wymogów rynku pracy czy najnowszych koncepcji wychowawczych i resocjalizacyjnych przyczyni się może do większego zaangażowania wskazanych stron w działania aktywizacyjne oraz refleksji nad potrzebą wypracowania rozwiązań dostosowanych do potrzeb nieletnich przebywających w zakładach i schroniskach. Ponadto, organizacja konferencji pozwoli na wypracowanie modelu współpracy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz partnerami społeczno – gospodarczymi.

Zadania na 2008 rok:

- organizacja i przeprowadzenie konferencji,
- opracowanie i publikacja materiałów pokonferencyjnych.

Rezultaty twarde: udział w konferencji ok. 150 osób; publikacja materiałów pokonferencyjnych, w tym m.in. tekstów wystąpień uczestników, udostępnienie publikacji materiałów pokonferencyjnych jednostkom zaangażowanym w działania integracyjne i aktywizacyjne osób opuszczających zakłady i schroniska.

Rezultaty miękkie: większa świadomość specyficznych potrzeb i problemów w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób przebywających w zakładach i schroniskach, wymiana doświadczeń i upowszechnianie dobrych praktyk na rynku pracy, wzmocnienie współpracy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z urzędami pracy, instytucjami pomocy społecznej.

Budżet projektu: 150.000 złotych.